

ОБЩИНА КРУМОВГРАД

ПРОЕКТ!

**АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ НА ОБЩИНСКО И
ОБЛАСТНО НИВО, КОИТО СЕ ФИНАНСИРАТ ИЗЦЯЛО ИЛИ ЧАСТИЧНО ОТ
ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ**

ОБЩИНА КРУМОВГРАД

ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

2023 година

Съдържание

Увод.....	3
1 Методология.....	4
1.1 Цели.....	4
1.2 Методи и източници на анализа.....	5
2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	5
3 Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината.....	7
3.1 Социални услуги.....	7
3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности.....	7
3.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.....	8
3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община.....	11
4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община.....	12
5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община.....	12
5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги.....	12
5.2 Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги.....	13
6 Информация за демографското развитие в община.....	13
7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община.....	16
7.1 Социална инфраструктура.....	16
7.1.1 Социални услуги.....	16
7.1.2 Жилищни условия.....	17
7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им.....	18
7.2 Образование.....	19
7.3 Здравеопазване.....	21
8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	22
8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината...	23
8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:.....	24
8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:.....	24
9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	26
10 Изводи.....	30
11 Приложения.....	33

Увод

Ролята на община Крумовград в областта на социалната политика е свързана с планиране и развитие на социални услуги за населението, правилното им управление в съответствие с държавните стандарти, мониторинг и контрол на качеството на предлаганите от общината социални услуги - делегирани от държавата дейности и услугите, финансирани от местния бюджет.

Настоящият анализ обхваща развитието на социалните услуги в община Крумовград, като в него са очертани приоритетните направления, целите и дейностите, както и разкриването на социални услуги за уязвими групи.

Анализът на потребностите е изготвен на основание чл. 35, ал. 1 от Закона за социалните услуги в сътрудничество с експерти от дирекция "Социално подпомагане" - Крумовград, Съвета по въпросите на социалните услуги към Община Крумовград, РЗИ и РУО. Анализът се разработва въз основа на критериите за всички социални и интегрирани здравно-социални услуги, посочени в глава втора от Наредбата за планиране на социалните услуги и включва:

- показателите в общината по критериите за всички социални и интегрирани здравно-социални услуги, посочени в глава втора от Наредбата;
- съществуващите към момента на изготвянето на анализа социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината и брой на техните потребители (общ и по видове услуги и групи потребители);
- брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината (общ и по видове услуги и групи потребители);
- информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината (общ и по видове услуги);
- данни/информация за демографското развитие в общината за последните 5 години;
- информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура (видове и материална база);
- информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги.

Изхождайки от обстоятелството, че националното планиране е в основата за определяне на социалните услуги на ниво община и област, за които ще се осигури изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, в Картата следва да се определи и максималния брой потребители на всички социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет. Критериите за определяне на услугите и максималният брой потребители в Националната карта на социалните услуги са определени в Наредбата за планирането на социалните услуги (Наредбата), съобразно броя и демографския профил на населението.

Работата по изготвяне на анализа започва с предоставяне на информация за постигнатите резултати в развитието на социалните услуги в периода от 2021-2022 г., както и събиране и анализиране на статистически данни.

При изготвяне на анализа в окончателен вид са взети предвид всички политически и стратегически документи, които пряко или косвено се отнасят до развитието на социалните услуги, от които основни са:

- Закон за социални услуги
- Правилник за приложение на закона за социалните услуги
- Закон за закрила на детето
- Закон за хората с увреждания
- Закон за здравето
- Закон за насърчаване на заетостта
- Национална стратегия за дългосрочна грижа в Република България
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване

1. Методология

За планирането и развитието на социалните услуги в община Крумовград се събират и анализират данни, свързани с идентифициране на потребностите за населението, различните целеви групи. Прилага се мултидисциплинарен подход за включване в изследването на различни сектори, свързани с образование, здравеопазване, в сътрудничество с дирекция „Социално подпомагане“ – Крумовград и Съвета по въпросите на социалните услуги.

Процесът по изготвяне на анализа стартира със събиране и предоставяне на информация за постигнатите резултати в развитието на социалните услуги през 2022 г., както и актуализация на статистически данни. Предложенията, направени в настоящия документ са плод на събиране на информация и обобщаване на всички предложения и мнения, които са отправени към община Крумовград, както и в срещите на служителите с представители на заинтересованите страни и на срещи с кметове и кметски наместници по населени места.

При изготвяне на анализа в окончателен вид от експертен екип, назначен със Заповед на Кмета на община Крумовград № 984 от 15.12. 2022 г. са взети предвид, както законодателните документи, така и всички политически и стратегически документи, които пряко или косвено се отнасят до развитието на социалните услуги.

1.1 Цели

Важен акцент за Община Крумовград е чрез планирането да се гарантира равен достъп до социални услуги, които да отговарят на индивидуалните потребности на хората. Да се предлагат спектър от качествени социални и интегрирани услуги и дейности за подпомагане на децата и семействата, които се намират в трудна ситуация от живота си. В тази връзка е важно да се създават условия за консултиране, информиране, подпомагане, диагностика, терапия и съдействие, ефективна защита и социална интеграция на потребителите в социалните услуги. Стремехът е към постигане на цели за:

- Осъществяване на дейности за оптимално развитие на потенциала на хората, ползващи услуги, както и постигане на социално включване и зачитане техните права;
- Подобряване качеството на живот в семейната и социалната среда, като се предоставят качествени социални и интегрирани услуги, които да отговарят на

потребностите и да са достъпни за всички уязвими групи и техните семейства. При изпълнение на тези цели се следва действащото законодателство, както и изводите от извършения анализ на местните условия и потребности и характеристиката на целевите групи;

- Предоставяне на спектър от социални услуги, които са насочени към рискови групи;
- Осъществяване на мониторинг и контрол за поддържане на качеството и развитие на социалните услуги;
- Изграждане на екипи от специалисти и включването им активно в обучение и супервизия за стимулиране, мотивиране и повишаване на компетенциите им.

1.2 Методи и източници на анализа

В процеса на събиране на информация се включиха представители на всички заинтересовани страни от община Крумовград. Предостави се информация, която е специфична според областта, в която се работи, използвайки различни източници, като:

- Актуални данни от общинска администрация, събирани и предоставени от експертите от Дирекция „Образование и социални дейности“, РЗИ, РУО, ДБТ, НОИ, НСИ, ДПБД, ДСП и др.

- Стратегически документи на национално, областно и местно ниво (анализи, доклади, стратегии, програми и планове за развитие в сферата на социалните услуги);

Използваните методи за събиране на информация включват: • Документално проучване на съществуващите стратегически документи на национално, областно и местно ниво; • Систематизиране и обобщаване на статистически данни, регулярно събирани от общинската администрация и местно-базираните държавни институции; • Срещи и дискусии с доставчици на социални услуги, териториални структури на АСП, целеви общности и групи в риск; • Провеждане на срещи с представители на държавни и местни институции; • Проведено аналитично изследване на лица с увреждания, чрез Дирекция „Социално подпомагане“; • Провеждане на аналитично изследване на лицата в невъзможност за самообслужване живеещи в домашна среда, чрез кметове и кметски наместници от община Крумовград.

2. Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги

№	Наименование на критерия	Данни за община Крумовград (брой)
1	общ брой на населението	18 112
2	общ брой на пълнолетните лица	15 381
3	общ брой на децата до 18-годишна възраст	2 731
4	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст	4 554
5	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания	2000
6	общ брой на децата с трайни увреждания до 18-годишна	60

	възраст	
7	общ брой на децата от 0 до 7 г.	995
8	общ брой на лицата с трайни увреждания	2 060
9	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст	860
10	общ брой на децата с трайни увреждания, живеещи в домашна среда	60
11	брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	147
12	брой на децата без увреждания до 18-годишна възраст	2 671
13	общ брой на пълнолетните лица с психични разстройства	307
14	брой на пълнолетните лица с психични разстройства в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	7
15	общ брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения	106
16	брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	21
17	общ брой на пълнолетните лица с физически увреждания	1 640
18	брой на пълнолетните лица с физически увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	86
19	общ брой на пълнолетните лица с деменция	12
20	брой на пълнолетните лица с деменция в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	8
21	общ брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания	178
22	брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	25
23	брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания	3 474
24	брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	350
25	брой на живеещите в домашна среда деца с трайни увреждания	60
26	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	147
27	брой на живеещите в домашна среда пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	147
28	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	530
29	брой на живеещите в домашна среда лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	530

*Информацията е предоставена от НСИ, ДСП - Крумовград, ДПБД – Кърджали, Кметове и кметски наместници от община Крумовград.

3. Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината

В община Крумовград са разкрити и функционират следните социални услуги, които са делегирани държавни дейности:

1. Център за обществена подкрепа;
2. Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания – 2 бр.;
3. Дом за стари хора;
4. Социална услуга „Асистентска подкрепа“.

Услуги, които се предоставят по проекти:

- Проект „Приемна грижа“;
- Проект „Предоставяне на интегрирани услуги за ранно детско развитие в община Крумовград“;
- Проект „Патронажна грижа + в община Крумовград“.

3.1. Социални услуги

3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности

Център за обществена подкрепа					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: гр. Крумовград, ул. „Георги С. Раковски“ № 9,	Деца и семейства в риск	30	44	1. информиране и консултиране; 2. общностна работа; 3. застъпничество и посредничество; 4. терапия и обучение за придобиване на умения;	Услугата е на общинско ниво

Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания № 1					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: ул. „Георги С. Раковски“ № 9, гр. Крумовград	Деца без увреждания	8	6	1. резидентна грижа; 2. информиране и консултиране 3. застъпничество и посредничество; 4. обучение за придобиване на умения.	Услугата е на областно ниво за удовлетворяване на потребностите от цялата страна

Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания № 2					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: гр. Крумовград	Деца без увреждания	8	8	1. резидентна грижа; 2. информиране и консултиране 3. застъпничество и	Услугата е на областно ниво за удовлетворяване на потребностите от

ул. „Георги С. Раковски” № 9, гр. Крумовград	ания			посредничество; 4. обучение за придобиване на умения.	цялата страна
--	------	--	--	--	---------------

Дом за стари хора					
Място	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Лежащи лица ¹ Брой	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: гр. Крумовград, ул. „Хр. Ботев“ № 2	50	29	4	1. резидентна грижа (за лица в надтрудоспособна възраст); 2. информиране и консултиране.	Услугата е на областно ниво за удовлетворяване на потребностите от цялата страна

Асистентска подкрепа						
Място	Брой субсидирани потребители	Брой обслужвани лица	Брой чакачи лица	Брой асистенти	Брой лица, администриращи услугата	Териториален обхват
Адрес: Общ. Крумовград, гр. Крумовград пл. България № 16	67	102	41	81	1	Услугата е на общинско ниво

3.1.2. Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.

➤ Наименование на проекта/информацията: „Приеми ме 2015“

Основни данни:

Оперативна програма: Развитие на човешките ресурси

Приоритетни оси: Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване

Наименование на процедура: „Приеми ме 2015“

Код на процедура: BG05M9OP001-2.003

Кратко описание на проекта/информацията:

Настоящата операция допълва и надгражда операция „Приеми ме“, финансирана по ОП РЧР 2007-2013 г., която допринесе за прилагането в национален мащаб на нов подход за предоставяне на услугата „приемна грижа“, както и за разширяване на възможностите за развитие на услугата по децентрализиран начин. Операцията е насочена към усъвършенстване и разширяване обхвата на услугата „приемна грижа“ и затвърждаване предоставянето ѝ на местно ниво като алтернативна форма за отглеждане на деца в риск в семейна среда и съдържа иновативен елемент по отношение на подкрепата, насочена към развитие на „специализирана приемна грижа“ за деца с увреждания; деца, жертви на насилие или трафик; деца, непридружени

¹ Настанени лица с потребност от постоянни медицински грижи

бежанци, както и с мерките, насочени към повишаване на качеството на приемната грижа чрез осъществяване на мониторинг. Специален фокус се поставя върху настаняването на деца до 3-годишна възраст.

Спецификата на проекта изисква ангажиране на различни субекти в организацията и управлението с прилагане на иновативен модел на взаимодействие, по отношение на планирането и предоставянето на социалната услуга „приемна грижа“ по децентрализиран начин чрез ясно разпределение на отговорностите между АСП и общините-партньори, с активното участие на неправителствени организации на всички етапи по изпълнение на проектните дейности.

Цел/и на проекта/информацията:

Обща цел: Да се усъвършенства модела на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа“ и разшири обхвата ѝ в страната, както и по отношение на целевите групи.

Специфични цели:

- Да продължи и се надгради устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа в подкрепа на процеса на деинституционализацията на деца.
- Да се развие иновативен модел на организация и управление на предоставянето на приемната грижа на национално ниво с активното участие на всички общини с идентифицирана потребност от развитие на тази услуга.
- Да се предоставя с приоритет приемна грижа на деца от 0 до 3-годишна възраст, както и „специализирана приемна грижа“ за деца с увреждания, деца, жертви на насилие или трафик, и за деца, непридружени бежанци;
- Чрез мониториране на предоставяната приемна грижа и извършване на оценка на въздействието на услугата да се създаде сигурна и устойчива среда, стимулираща развитието на детето в приемното семейство; по-голяма сигурност и ефективност на работещите.

Дата на стартиране: 01.12.2015

Дата на приключване: 31.12.2023

- **Наименование на проекта/информацията: Проект „Предоставяне на интегрирани услуги за ранно детско развитие в община Крумовград“:**

Основни данни:

Оперативна програма: „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.

Приоритетна ос: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“

Наименование на процедура „Услуги за ранно детско развитие“

Код на процедура BG05M9OP001-2.004

Статус на проекта: В процес на изпълнение

Стойност на проекта: 827 204.00 лв.

Бенефициент – Община Крумовград

Стойност на европейското и национално съфинансиране:

85% – Европейско финансиране, 15% - Национално съфинансиране

Срок на изпълнение: до 30.06.2023 г.

Кратко описание на проекта/информацията: Проектът допълва и подкрепя дейността на успешно създадения Център за предоставяне на социални услуги по Проекта за социално включване (финансиран със Заем 7612BG от Международната банка за възстановяване и развитие в периода 2008-2015 г.). Услугите са разделени в

две групи с оглед възрастта на целевите групи деца – услуги за бъдещи родители, услуги за родители и семейства на деца до 3 годишна възраст и услуги за деца от 3 до 7 годишна възраст и техните семейства. По проекта се предоставят следните услуги:

- **„Ранна интервенция на уврежданията“** – Услугата е с капацитет 15 бебета и малки деца с увреждания и 25 родители. За изпълнение на дейностите по предоставяне на услугата са наети: рехабилитатор, психолог, логопед, социален работник и медиатор. Услугата е насочена към деца до 7 годишна възраст с увреждания, забавяне в развитието, поведенчески и психически проблеми. Ранната детска интервенция цели превенция на разделянето на деца от родителите им и настаняването им в институции и домове за деца с увреждания. Ранната интервенция помага на децата да достигнат пълния си потенциал на развитие и да станат пълноценна част от обществото, намалява риска от отпадането от училище, както и изолацията на детето и семейството му, ангажирано в грижата за него. Услугата се предоставя в Център за предоставяне на интегрирани социални услуги в общността - гр. Крумовград, изграден по проект „Социално включване“. Сградата разполага с помещение, оборудвано за кинезитерапевтични занимания, рехабилитация и психомоторни дейности, логопедичен и психологичен кабинет, медицински кабинет, стая за родители, зала за беседи и консултации, и санитарен възел /всички помещения са достъпни и пригодени за деца с увреждания/. Оборудването в помещенията включва: кинезитерапевтични уреди, психомоторни модули, дидактически материали, огледала, еластична подова настилка, различни видове играчки, дюшеци и др. Центърът разполага със специализиран автобус за извършване на домашни посещения, работа на терен и придвижване на потребители. Автобусът напълно е пригоден за лица с увреждания.

- **„Индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания“** - Целева група са: деца с увреждания, подлежащи на записване в първи клас. За изпълнение на дейностите по предоставяне на услугата е нает специален педагог.

- **„Предоставяне на психологическа подкрепа и консултация на бъдещи и настоящи родители за формиране и развитие на родителски умения“, „Семейно консултиране и подкрепа“ и „Индивидуална и групово работа с деца и родители, включително и с деца и родители, които не са от уязвимите групи, с цел посещаване на детска градина“** – Услугата се предоставя от екип включващ – социален работник, психолог, юрист, гинеколог, педиатър, акушерка, медицинска сестра и 2 медиатори. Услугата цели да подкрепи семейства на деца от 0 до 7 годишна възраст в грижата за децата. Чрез предоставяне на услугата се цели формиране на родителски умения, създаване на връзка родител – дете, повишаване на знанията и увереността на родителите, разширяване на възможностите за подкрепа. При бъдещите родители стремежът е да се подготви семейството, както като родителски капацитет, така също от психологическа гледна точка за предстоящата нова ситуация, нов член на семейството, който изисква реорганизация на техния начин на живот.

По услугата се осъществяват следните дейности: провеждат се индивидуални и групови консултации с родители и бъдещи родители; домашни посещения и мобилна работа на терен от екипа по услугата; работа с деца и техните семейства с цел записване и редовно посещаване на детска градина.

При провеждането на консултации и домашни посещения се предоставят социални, здравни, юридически и други видове услуги за повишаване на познанията и

информираността на семействата относно техните права и отговорности по отношение на грижата за децата. Проведените консултации, мобилната работа и домашните посещения на потребителите дават представа за културата на семейството, техните интереси и начин на живот. Мобилната работа дава възможност да се опознаят конкретните потребности на децата и семейството.

- **„Подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията“**- Целева група са уязвими семейства и техните деца. Услугата е с капацитет 250 потребители. За изпълнение на услугата е назначен екип от специалисти, включващ педиатър, медицинска сестра, стоматолог и медиатор.

- **„Допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищната готовност на децата за равен старт в училище“** – Целева група са : деца на 5, 6 или 7 годишна възраст от семейства от уязвими групи; деца, чийто майчин език не е български и които срещат затруднения при общуването на български език; родители на деца, посещаващи летни групи/училища.

➤ **Наименование на проекта/информацията: „Патронажна грижа + в община Крумовград”**

Основни данни:

Оперативна програма: Развитие на човешките ресурси

Приоритетна ос: Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване

Наименование на процедурата: Патронажна грижа + Компонент 3

Код на процедура: BG05M9OP001-2.119

Статус на проекта: В процес на изпълнение

Стойност на проекта: 75 811.68 лв.

Бенефициент – Община Крумовград

Стойност на европейското и национално съфинансиране:

85% – Европейско финансиране, 15% - Национално съфинансиране

Срок на изпълнение: до 27.04.2023г.

Кратко описание на проекта/информацията: Предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги за нуждаещи се лица с увреждания и възрастни хора, в т.ч. предоставяне на психологическа подкрепа, консултиране; доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства (закупени със средства на потребителите или с други средства, различни от тези по настоящата операция), заплащане на битови сметки, заявяване и получаване на неотложни административни и битови услуги (със средства на потребителите или с други средства, различни от тези по настоящата операция); транспорт на персонала, предоставящ патронажна грижа, от/до домовете на лицата; осигуряване на ЛПС.

3.1.3. Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община Крумовград

На територията на община Крумовград не функционира здравно-социална услуга.

4. Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Крумовград

По предоставени данни от Дирекция „Социално подпомагане“ – гр. Крумовград има двама вписани в регистъра на чакащите за ползване на резидентни социални услуги, които не се предоставят на територията на община Крумовград, както следва:

- един желаещ да ползва социалната услуга Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства;
- един желаещ да ползва социалната услуга Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост .

Желаещите да ползват социалната услуга „Асистентска подкрепа“ към 31.12.2022 г. са 41 лица в невъзможност за самообслужване, които са вписани в списък на чакащите. Община Крумовград има одобрени 67 бр. субсидирани потребители, а броя на обслужваните потребители към месец декември 2022 г. е 102.

Няма вписани в регистъра на чакащите, желаещи за ползване на резидентни социалните услуги, които функционират на територията на общината.

5. Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Крумовград

5.1. Потребители от други общини, ползващи социални услуги

На територията на община Крумовград броя на лицата от други общини, които ползват социални услуги към м. декември 2022 г., е както следва:

- ✓ **Център за обществена подкрепа** – 2 потребители от гр. Ивайловград, община Ивайловград, област Хасково.
- ✓ **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания № 1** – 2 потребители от други общини – едно дете от гр. Елхово, общ. Елхово, обл. Ямбол и едно дете от гр. Хасково, общ. Хасково, обл. Хасково
- ✓ **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания № 2** – 4 потребители от други общини – 2 деца от с. Кьосево, общ. Кърджали, обл. Кърджали, едно дете от гр. Момчилград, общ. Момчилград, обл. Кърджали и едно дете от с. Свобода, общ. Чирпан, обл. Стара Загора;
- ✓ **Дом за стари хора** – 15 потребители от други общини, както следва:
  - 3 потребители от община Кирково, обл. Кърджали;
  - 1 потребител от гр. Бургас, общ. Бургас, обл. Бургас
  - 1 потребител от община Ардино, обл. Кърджали;
  - 1 потребител от община Ихтиман, обл. Софийска;
  - 2 потребители от община Кърджали, обл. Кърджали;
  - 2 потребители от община Джебел, обл. Кърджали;

- 2 потребител от община Момчилград, обл.Кърджали;
- 2 потребители от община Ивайловград, обл.Хасково;
- 1 потребител от община Сливен, обл. Сливен;

5.2. Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги

Не приложимо за община Крумовград

4. Информация за демографското развитие в община Крумовград

Населението е един от важните ресурси, в съчетание с другите дадености, за комплексното и устойчиво развитие на община Крумовград. Демографското състояние на общината и характеристиката на населението се анализират и оценяват като човешки потенциал и ресурс, допринасящ за социално-икономическото и инфраструктурното ѝ развитие за анализирания 5 годишен ретроспективен период — предмет на анализ и оценка.

В методически аспект, демографската характеристика обхваща ретроспективен период от 5 години, за да могат да бъдат очертани тенденции в демографското развитие.

Данни/информация за демографското развитие в община Крумовград за последните 5 години:						
843,319 км ²		2021	2020	2019	2018	2017
Общ брой на населението	брой	18 112	18 053	17 775	17 081	16 921
Раждаемост	брой	130	165	181	178	163
Смъртност	брой	376	260	232	232	256
ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ	брой +/-	-246	-45	-36	-24	-93
Заселени	брой	834	764	1390	814	602
Изселени	брой	529	391	645	600	525
МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ	брой +/-	305	373	745	214	77
Гъстота на населението	бр. души на кв. км.	21.48	21,41	21,08	20,25	20,06
Брой градско население	брой	4 868	4 935	4 903	4 824	4 678
Брой селско население	брой	13 244	13 118	12 872	12 257	12 243

За анализирания 5 годишен период е налице тенденция за увеличаване броя на населението в община Крумовград. Определено влияние за увеличаване броя на населението има състоянието на механичното движение на населението.

В сравнение с останалите общини в страната от групата на т.нар. „селски“ общини, процесът на обезлюдяване слабо засяга община Крумовград. Влияние за това оказва наличието на работни места и добре уредената селищна среда. Специфична характеристика за Крумовград е, че делът на живеещите в селата на общината е много по-голям от тези в града. Близо 72 % живеят в селата, а останалите 28 % са в града.

Върху броя на населението основно влияние оказват естественото и механичното му движение. Процесите, свързани с движението на населението, са

динамични. Те се влияят от проявлението на различни фактори — икономически, социални, психологически и др.

За демографската жизненост на населените места от значение са стойностите на показателите, характеризиращи естественото движение на населението. Те оказват влияние и върху неговото естествено възпроизводство. Механичното движение на населението има отношение върху неговото териториално преразпределение.

Предмет на аналитичните демографски проучвания са характеристиките и оценките на:

- *естественото движение на населението;*
- *механичното движение на населението.*

Естествено движение на населението

Естественото движение се изразява с естествения прираст на населението. Той включва раждаемостта, смъртността и естествения прираст на населението. Освен върху общия брой, стойностите на показателите за естествения прираст оказват влияние и върху възрастовата структура на населението, на стойностите на работната сила. За община Крумовград показателят за естествения прираст е отрицателен като за последните пет години е най-висок за 2021 г.

Раждаемост. Състоянието на *раждаемостта* е един от индикаторите за възможностите за увеличаване дела на младото население. Той е и един от индикаторите за демографската жизненост на населените места и на териториалните единици. От равнището на раждаемостта се влияят и някои от специфичните възрастови контингенти, които са определящи за оразмеряване на обектите на образователната инфраструктура — детски заведения, училища и др.

Статистическите данни на НСИ за анализирания период показват, че в община Крумовград броя на родените бележи ясно изразена тенденция към намаляване на раждаемостта.

Смъртността е вторият демографски показател, характеризиращ естественото движение на населението. Неговите стойности се влияят от няколко фактора — физиологически (стареенето на населението), заболяемостта, състоянието на здравната система и др. През последните няколко десетилетия се наблюдава процес на нарастване на смъртността на населението. Този процес е характерен и за община Крумовград. Данните за последните 5 години показват, че подобно на раждаемостта и при смъртността има определено вариране в броя на смъртните случаи, като за периода 2017-2021 г. най- висока стойност на смъртността в общината е за 2021 г.

Естественият прираст е резултат от раждаемостта и смъртността на населението. Тъй като смъртността е с по-високи стойности от раждаемостта, то стойностите на естествения прираст са с отрицателен знак.

Механично движение на населението

Показателите, характеризиращи механичното движение, са брой заселени и брой изселени лица. Съпоставката между техните стойности формира механичния прираст. Положителните стойности на механичния прираст в община Крумовград успяват да компенсират отрицателния естествен прираст, което води до леко увеличаване на общото население в общината.

Естественото и механичното движение на населението по населени места дава представа за протичащите в тях демографски процеси. От стойностите както на

естественя, така и на механичния прираст се определя и динамиката в броя на населението. По-обективна представа за естественото и за механичното движение на населението дават коефициентите за естествен и механичен прираст.

Тъй като през отделните години на анализирания период стойностите на тези коефициенти варират в определени граници, възприет е методът за представянето на същите като средни за периода, известни като средни многогодишни стойности.

Качествени характеристики на населението

Качествените характеристики на населението включват половата и възрастовата му структура (по стандартни и специфични възрастови групи), образователното му равнище и етническата му принадлежност.

Полова структура. Разпределението на населението на общината по пол е благоприятно от това в страната. Половата структура на населението показва, че мъжете са 50,43%, а жените — 49,57% от населението. За страната това съотношение е 48,50 / 51,5.

Възрастова структура. Предмет на анализ и оценки са т.нар. стандартна и специфична възрастова структура на населението. По възрастови категории под, във и надтрудоспособна възраст и местоживееене населението на община Крумовград се разпределя както следва:

- Под трудоспособна възраст са 3 026 души или 16.71% от населението на общината, от които 1 616 мъже и 1 410 жени. В град Крумовград под трудоспособна възраст са 815 души 26,93% от възрастовата категория, от които 423 мъже и 392 жени. В селата под трудоспособна възраст живеят 2 211 души 73,07% от възрастовата категория, от които 1 193 мъже и 1018 жени.

- В трудоспособна възраст са 10 532 души или 58.15% от населението на общината, от които 5 625 мъже и 4 207 жени. В град Крумовград в трудоспособна възраст са 2 946 души, 27,97% от възрастовата категория, от които 1 455 мъже и 1 491 жени. В селата в трудоспособна възраст живеят 7 586 души, 72,03% от възрастовата категория, от които 4 170 мъже и 2 716 жени.

- Над трудоспособна възраст са 4 554 или 25.14% от населението на общината, от които 1 892 мъже и 2 662 жени. В град Крумовград над трудоспособна възраст са 1 107 души, 24,31% от възрастовата категория, от които 432 мъже и 675 жени. В селата над трудоспособна възраст живеят 3 447 души 75,69% от възрастовата категория, от които 1 460 мъже и 1 987 жени.

Образователна структура: Образователната структура на населението има важно значение за качествената характеристика на човешките ресурси и тяхното участие в създаването на материални блага и духовни ценности. Показателите за 2021г. от извършеното последно национално преброяване на населението, за община Крумовград показват, че делът на хората с висше образование е 9,84% /показателят е по-висок от предходното национално преброяване (6,7%)/, със средно образование са 35,25%, с основно образование 37,14% и с начално и по-ниско образование са 17,70%. Делът на хората с висше образование в образователната структура на населението в общината е най-нисък.

Анализираните на състоянието и тенденциите в демографското развитие на община Крумовград, дават основание да бъдат формулирани следните обобщени изводи:

- По отношение на динамиката в броя на населението (с тенденция за увеличаване на неговата численост) община Крумовград попада в категорията на общините в относително стабилно демографско развитие.
- Процесът на обезлюдяване слабо засяга община Крумовград
- Положителните стойности на механичния прираст в община Крумовград успяват да компенсират отрицателния естествен прираст, което води до леко увеличаване на общото население в общината.
- За анализирания 5 годишен период се констатира, че броя на родените бележи ясно изразена тенденция към намаляване на раждаемостта.
- Същевременно се наблюдава устойчиво по-високо равнище на смъртността, което е и причина за формиране на отрицателен естествен прираст.
- По възрастови категории под, във и надтрудопособна възраст най висок е делът на лицата в трудопособна възраст.
- Делът на хората с висше образование за общината е най-нисък.

5. Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община Крумовград

Един от основните приоритети на Община Крумовград е да осигури подходяща и рентабилна образователна, здравна, социална и културна инфраструктура, съобразена с бъдещите нужди на населението като в градския център така и в селата.

5.1. Социална инфраструктура

5.1.1. Социални услуги

Индикатори за оценка на достъпа до социални услуги са: достатъчен набор от услуги за различни целеви групи, анализ на потребителите и настаняванията, контакти на настанените с техните близки, относителен дял на различни социални групи и видове услуги, които се ползват и пр. В контекста на икономическата и социална криза, подсилена от негативните демографски промени, осигуряването на достъпни, висококачествени и устойчиви услуги за дългосрочна грижа на възрастните хора и хората с увреждания е един от ефективните инструменти за подобряване качеството на техния живот, както и за тяхното пълноценно включване в обществото.

Община Крумовград се състои от 80 населени места със 402 махали. Поради специфичните особености на релефа населените места в общината са разпокъсани и отдалечени от общинския център. Предоставянето на социални услуги в домашна среда, ги прави достъпни за всички нуждаещи се лица, независимо от местоживеенето.

В община Крумовград на по-голяма част от хората с увреждания, с право на чужда помощ, се предоставя лична помощ по реда на Закона за личната помощ. Със стартирането на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ по реда на Закона за

социалните услуги се осигури подкрепа и на лицата в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност. От направените анализи на територията на общината се установи, че част от лицата и децата с увреждания, без определена чужда помощ по съответния ред, също се нуждаят от подкрепа и непрекъснато обгрижване, но остават извън обхвата на двата закона. За компенсирание на тази нужда Община Крумовград осигури финансиране от общинския бюджет и създаде местна социална услуга „Личен асистент“.

Материалната база на съществуващите социални услуги в общината, които се финансират от държавния бюджет, е в сравнително добро състояние. Всички услуги са в непосредствена близост до лечебни заведения, административни звена и търговски обекти. Община Крумовград подготвя проектно предложение по процедура „Извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед реформиране на съществуващите домове за стари хора“ по Националния План за възстановяване и устойчивост (ПВУ). Реализирането на проекта цели да приведе в пълно съответствие с изискванията на стандартите за качество на резидентната грижа за възрастни хора в надтрудоспособна възраст по отношение на специализираната среда за предоставянето на услугата.

На територията на община Крумовград няма разкрити социални услуги като делигирана държавна дейност с насоченост за подкрепа на индивидуалното развитие, поддържане и придобиване на нови способности на хора с увреждания. Към настоящия момент тези потребности частично се удовлетворяват чрез услугите предоставяни по проект „Предоставяне на интегрирани социални услуги за ранно детско развитие в община Крумовград“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, процедура „Услуги за ранно детско развитие“.

Приоритет на община Крумовград е повишаване капацитета на услугите, предоставяни в домашна среда, запазването на резидентните услуги и изграждане на дневни услуги за деца и лица с увреждания.

5.1.2. Жилищни условия

Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура е една от основните цели на Община Крумовград. С реализираните проекти по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради и Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 се осигуриха по-добри условия на живот, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда. Инвестициите в мерки за енергийна ефективност в жилищни сгради на територията на гр. Крумовград, значително подобриха сградния фонд.

Последната официална статистическа информация за жилищния сектор е към 31.12.2021 г. Към тази дата на територията на община Крумовград има общо 9 813 жилищни сгради, като:

- в града 2 382 бр. (24,3 %);
- в селата 7 431 бр. (75,7 %).

Най висок показател по брой стаи са четиристайните жилища 3 156 бр. в т. ч. 350 в града, 2 806 в селата.

Жилищна площ на човек от населението в общината е 37,3 м². Показателят за жилища на 1000 човека от населението е 541,8 бр. Среден брой на лица на едно жилище е 1,8 бр.

В община Крумовград има обособени махали към пет населени места, в които са налице рискови фактори подкрепящи бедността – слабо владеење на български език, ниско или липсващо образование и квалификация, нередовно посещаване и ранно отпадане от училище, трайна безработица, ограничени възможности за реализация на пазара на труда, лоши битови условия. Характеризират се с най-голям брой многодетни семейства, непълнолетни майки, лица на продължително социално подпомагане, деца настанени в институции.

Всички населени места в общината са електрифицирани

Водоснабдяването в общината се извършва от „Водоснабдяване и канализация“ ООД – Кърджали, съвместно с общината, които ежегодно инвестират средства в рехабилитацията на остарялата мрежа. 72 (90%) от общо 80 населени места в община Крумовград са водоснабдени.

5.1.3. Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им

Единственият транспортен достъп до територията на община Крумовград е автомобилният. Най-близката железопътна връзка се намира в съседната община Момчилград, на около 32 км. от община Крумовград.

През територията на общината преминава републиканския път II-59, който свързва община Крумовград с община Момчилград и ГКПП „Ивайловград-Кипронод“. Пътят е в добро състояние и е от основно значение за бъдещото развитие на община Крумовград. Дължината му в рамките на общината е 25,9 км.

На територията на общината, третокласната пътна мрежа е съставена от пътища III-591, III-592, III-593, III-5902, III-5904 и III-5906. Общата дължина на третокласните пътища е 128 км. и състоянието им е предимно добро, но все още са необходими инвестиции за подобряването им.

Общинската пътна мрежа е с дължина 261 км. и е добре развита, като настилката на 66 км от тях е в добро състояние, в „средно“ състояние са оценени около 78 км., а в лошо 117 км. Няма населени места без достъп до общинския център.

Всички социални услуги на територията на община Крумовград са разположени на места с изградени инфраструктурни, транспортни и комуникационни връзки и различни видове обществени услуги. Местата за предоставяне на социални услуги са в непосредствена близост до лечебни заведения, административни звена и търговски обекти. Двата Центъра за настаняване от семеен тип за деца без увреждания са разположени в една сграда с Центъра за обществена подкрепа. Всички социални услуги разполагат с прилежащо дворно пространство с обособени места за отдих и занимания на открито, които са достъпни за потребителите на услугите.

5.2. Образование

Образованието се е утвърдило като една от основните социални системи. Анализите и оценките на предучилищното и училищно образование в общината се базират на официална статистическа информация и от теренни проучвания.

Обучението в община Крумовград се извършва на едносменен режим. Материално-техническата база на всяко едно училище е в добро състояние за провеждане на нормален учебно-възпитателен процес. Във всички училища на територията на общината е организирана целодневна организация на учебния процес.

Образователна система в община Крумовград обхваща 8 детски градини, 12 училища и 2 обслужващи звена. Организиран е безплатен транспорт за деца и ученици от местоживеенето им до най – близката детска градина и най – близкото средищно училище.

Средищни детски градини са: Детска градина „Митко Палаузов“ гр. Крумовград, Детска градина „Юрий Гагарин“ гр. Крумовград, Детска градина „Слънце“ с. Токачка, Детска градина „Радост“ с. Поточница и Детска градина „Ран Босилек“ с. Каменка, община Крумовград.

Защитени детски градини са: Детска градина „Радост“ с. Поточница и Детска градина „Слънце“ с. Токачка.

ОУ „Иван Вазов“ с. Поточница и ОУ „М. Христов“ с. Аврен са защитени общински училища а ДООУ „В. Левски“ с. Егрек е защитено държавно училище.

През двете учебни години 2020/2021 и 2021/2022 година се забелязва относително запазване в броя на децата/учениците. Минималното намаление в броя на децата/учениците се дължи на миграция и изтичане на деца/ученици в други училища и детски градини в страната.

Актуално състояние на образователната система в община Крумовград през учебната 2021/2022 г. /данните са предоставени от дирекция „Образование и социални дейности“ – община Крумовград/:

(Приложение № 2 – таблица образование)

УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ ПО ВИД И ФОРМА НА СОБСТВЕНОСТ	БРОЙ
ОБЩ БРОЙ	22
ДЪРЖАВНИ И ОБЩИНСКИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ	22
Детски градини	8
Общообразователни и специални училища	0
Начални (I-IV клас)	1
Основни (I-VII клас)	8
Обединени (I - X кл.)	1
Гимназии (VIII-XII)	0
Средни (I-XII клас)	1
Професионални училища	0
Училища по изкуствата	0

Спортни училища	0
Духовно училище	0
Професионални гимназии	1
Професионални колежи след средно образование	0
Специални училища (нарушено зрение, увреден слух)	0
Възпитателно училище- интернат/Социално-педагогически интернат	0
центрове за специална образователна подкрепа	0
Центрове за професионално обучение*	0
Висши училища:	0
Университети и специализирани висши училища	0
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	0
Самостоятелни колежи	0
Центъра за подкрепа на личностното развитие – Общински детски комплекс	1
Центъра за подкрепа на личностното развитие - Самостоятелно ученическо общежитие	1
други**	0
ЧАСТНИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ	0
Детски градини	0
Общообразователни и специални училища	0
Начални (I-IV клас)	0
Основни (I-VII клас)	0
Обединени (I - X кл.)	0
Профилирани гимназии (VIII-XII)	0
Средни (I-XII клас)	0
Професионални училища	0
Училища по изкуствата	0
Професионални гимназии	0
Професионални колежи след средно образование	0
Центрове за професионално обучение*	0
Висши училища	0
Университети и специализирани висши училища	0
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	0
Самостоятелни колежи	0

Неформалното обучение в общината се предоставя от 2 центъра за подкрепа на личностното развитие /ЦПЛР/ – Общински детски комплекс /ОДК/ и Самостоятелно ученическо общежитие /СУО/.

ЦПЛР – ОДК осъществява дейности по смисъла на чл. 49, ал. 1, т. 1 от ЗПУО за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. Към ЦПЛР-ОДК са сформирани 19 групи с 351 ученици, разпределени по направления.

ЦПЛР-СУО осъществява дейности за подпомагане на интелектуалното, емоционалното и физическото развитие и социалната адаптация на учениците, подпомага професионалната насоченост и придобиването на компетентности, необходими за успешна реализация. В ЦПЛР – СУО са настанени ученици от 8 до 12 клас от всички населени места от територията на общината – с мнозинство от отдалечените райони, които продължават обучението си в гимназиален етап.

Община Крумовград осигурява услугата - общежитие и за ученици от съседни общини, продължаващи обучението си в Професионалната гимназия по транспорт „Христо Смирненски“ гр. Крумовград и Средно училище „Васил Левски“ гр. Крумовград. За подобряване на достъпа до образование е осигурен безплатен транспорт за учениците от местоживеенето им до най – близкото средишно училище.

5.3. Здравеопазване

5.3.1. Статистическа информация лечебната мрежа в община Крумовград

По данни на Регионална здравна инспекция – гр. Кърджали:
Системата на здравеопазването в община Крумовград включва:

- ✓ **Лечебни заведения за болнична помощ:**
  - Многопрофилна болница за активно лечение -1 бр.

- ✓ **Лечебни заведения за извънболнична помощ:**
  - Индивидуална практика за първична извънболнична медицинска помощ -5 бр.
  - Индивидуална практика за първична извънболнична дентална помощ -14 бр.
  - Индивидуална практика за специализирана извънболнична медицинска помощ -7 бр.
  - Медицински център -1 бр.
  - Медико-техническа лаборатория – 1 бр.

5.3.2. Статистическа информация за здравно и демографското състояние на населението в община Крумовград

По данни на Регионална здравна инспекция – гр. Кърджали:

➤ При възрастта от 0-17 години за 2021 са регистрирани 760 заболявания, коефициент на заболяемост е 41,96‰. В структурата на заболяемостта водещи са клас Х- болести на дихателната система, регистрирани 247 заболявания, коефициент на заболяемост 13,64‰ , следват:

- фактори влияещи върху здравното състояние на населението –клас XXI, регистрирани 157 заболявания, коефициент на заболяемост 8,67‰ ,
- симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде- клас XIX регистрирани 91 случая, коефициент на заболяемост 5,02‰ .
- травми и отравяния – клас XII регистрирани 49 случаи, коефициент на заболяемост 2,71‰,

➤ При възрастта над 18 год. регистрирани 5 065 заболявания, коефициент на заболяемост е 279,65‰ . В структурата на заболяемостта водещи са кодове за специални цели клас XXII коефициент на заболяемост 39,55‰ , следват:

- болести на органите на кръвообращението – клас IX регистрирани 822 заболявания, коефициент на заболяемост 46,24‰;
- фактори влияещи върху здравето състояни на населението – клас XXI, регистрирани 495 заболявания, коефициент на заболяемост 27,33‰
- болестите на дихателната система – клас X регистрирани 474 заболявания, коефициент на заболяемост 26,17‰;
- симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде- клас XIX регистрирани 49 случая, коефициент на заболяемост 5,02‰ .

5.3.3. Статистическа информация за умиранията по причини

По данни на Регионална здравна инспекция – гр. Кърджали:

В структурата на общата смъртност през 2021 г. водещи са болести на органите на кръвообращението клас IX - 182 случая, 48,40 % от умиранията в общината;

- симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде клас XVIII – 65, 17,29 % от умиранията в общината;
- кодове за специални цели клас XXII -60, 15,96 % от умиранията в общината;
- новообразувания клас II - 33, 8,78 % от умиранията в общината.

С цел подпомагане и улесняване достъпа до здравни и социални услуги за хора, които са в неравностойно положение в община Крумовград има назначен здравен медиатор. Медиторът работи с лица и семейства от уязвимите групи и в тясно сътрудничество с РЗИ, личните лекари и други организации имащи отношение към здравния статус на населението. Участва в различни програми за превенция на хроничните незаразни болести; здравно-образователни дейности в учебни заведения, посещавани от деца от уязвими групи; обучения за вредата от тютюнопушенето и алкохола, за опасността от случайните полови контакти, спазване на хигиенни навици и здравословен начин на живот и много други.

В областта на здравеопазването един от основните проблеми в община Крумовград е липсата на желаещи лекари да работят в този район. В много от селата на територията на общината липсват лекарски практики. Оказването на първа помощ е затруднено, поради отдалечеността и разпокъсаността на населените места в общината. Това води до допълнително усложняване на здравословните проблеми на рисковите групи - самотни възрастни, многодетни и социално слаби семейства, хора с увреждания. Основните фактори за лош здравен статус при социално уязвимите групи са бедност, лоши жилищни и хигиенни условия, по-ниска здравна култура и нездравословен начин на живот.

6. Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги

6.3. Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината

За ефективното предоставяне на социалните услуги от изключително важно значение е осигуряването на квалифициран персонал, съобразно спецификата на социалната услуга, и ясно разписани системи за управление.

В община Крумовград се предоставят 5 социални услуги, които са финансирани от държавния бюджет, както следва:

➤ **Дом за стари хора – Крумовград**, с капацитет 50 потребители, управлява се от временно изпълняващ длъжността директор. Длъжностното разписание на социалната услуга е с общо 24 щатни бройки, разпределени както следва:

- Основен специалист, осъществяващ дейност по ръководство на социалната услуга – директор – 1 щатна бройка;
- Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги – социален работник - 2 щатни бройки; рехабилитатор – 1 щатна бройка; мед. специалисти – 6 щатни бройки; счетоводител – 1 щатна бройка;
- Служители пряко ангажирани с обслужването на потребителите на социалната услуга – санитарни – 7 щатни бройки;
- Служители, подпомагащи функционирането на социалната услуга – домакин - 1 щатна бройка; готвач – 1 щатна бройка, помощник готвачи – 2 щатни бройки; перач – изкърпвач – 1 щатна бройка; огняр – работник поддръжка – 1 щатна бройка.

➤ **Комплекс за социални услуги за деца и семейства в риск /КСУДСР/– гр. Крумовград**, който включва:

• **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания № 1**, с капацитет 8 деца, управлява се от временно изпълняващ длъжността директор. Длъжностното разписание на социалната услуга е с общо 7,25 щатни бройки, разпределени както следва:

- Основен специалист, осъществяващ дейност по ръководство на социалната услуга – директор – 0,25 щатна бройка;
- Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги – социален работник – 3 щатни бройки, счетоводител – 0,25 щатна бройка;
- Препоръчителни специалисти – медицинска сестра – 0,5 щатна бройка;
- Служители пряко ангажирани с обслужването на потребителите на социалната услуга – детегледач - хигиенист – 1 щатна бройка;
- Служители, подпомагащи функционирането на социалната услуга – домакин – 0,25 щатна бройка; готвач – 1 щатна бройка, пазач-портиер – 1 щатна бройка.

• **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания № 2**, с капацитет 8 деца, управлява се от временно изпълняващ длъжността директор.

Длъжностното разписание на социалната услуга е с общо 7,25 щатни бройки, разпределени както следва:

- Основен специалист, осъществяващ дейност по ръководство на социалната услуга – директор – 0,25 щатна бройка;
- Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги – социален работник – 3 щатни бройки, счетоводител – 0,25 щатна бройка;
- Препоръчителни специалисти – медицинска сестра – 0,5 щатна бройка;
- Служители пряко ангажирани с обслужването на потребителите на социалната услуга – детегледач - хигиенист – 1 щатна бройка;
- Служители, подпомагащи функционирането на социалната услуга – домакин – 0,25 щатна бройка; готвач – 1 щатна бройка, пазач-портиер – 1 щатна бройка.

• **Център за обществена подкрепа**, с капацитет 30 потребители, управлява се от временно изпълняващ длъжността директор. Длъжностното разписание на социалната услуга е с общо 6,5 щатни бройки, разпределени както следва:

- Основен специалист, осъществяващ дейност по ръководство на социалната услуга – директор – 0,5 щатна бройка;
- Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги – социален работник – 2 щатни бройки, психолог – 1 щатна бройка, счетоводител – 0,5 щатна бройка;
- Препоръчителни специалисти – логопед – 1 щатна бройка;
- Служители, подпомагащи функционирането на социалната услуга – домакин – 0,5 щатна бройка, хигиенист портиер - 1 щатна бройка.

• **Социалната услуга „Асистентска подкрепа“**, осигурено финансиране за 67 потребители. Дейностите по ръководство/координация на социалната услуга се осъществяват от специалисти по социални дейности в Дирекция „Образование и социални дейности“. Длъжностното разписание на социалната услуга включва:

- Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги – социален работник – 1 щатна бройка;
- Служители пряко ангажирани с обслужването на потребителите на социалната услуга – лични асистенти - 23 щатни бройки.

Във всички действащи социални услуги в община Крумовград е осигурен квалифициран персонал. Няма незаети длъжности.

6.4. Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:

Безработицата е един от индикаторите за жизнеността на местната икономика. По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Крумовград показателите за регистрирани безработни лица за община Крумовград са следните:

- за 2022 година средногодишният брой на регистрираните безработни лица е 727, като спрямо годишния план се наблюдава намаление с 103.
- равнището на регистрираната безработица е 10,04% при план 11.46% на годишна база, което е с 1,42% по-малък от плана за действие.

Наблюдава се намаляване на средно месечния брой и относителен дял на регистрираните в ДБТ от уязвимите групи на ПТ, в т. ч.:

- Лицата с регистрация в ДБТ от 6-12 месеца средно месечно е 206 лица, относителния дял на регистрирани безработни от 6 до 12 месеца е 28,3%.
- Средномесечният брой продължително регистрирани е 182 лица или 25% от всички регистрирани, с 7.7 п.п. по-голямо в сравнение с 2021г.
- Броят на младежите на възраст до 29 г. е 75 младежи, относителния дял на регистрираните до 29 г. /ср. месечно/е 10,3% от всички регистрирани или 0,42 п.п. по-малко в сравнение с отчета за 2021г.

Новорегистрираните лица, които преобладават в структурата на входящия поток са общо 1 144 при план за 2022 г.- 1100.

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Крумовград към 31.12.2022 г. няма регистрирани търсещи работа лица с медицинско образование – лекари, медицински сестри, рехабилитатори и др. Регистрираните безработни с хуманитарно и педагогическо образование са 7 лица.

6.5. Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:

Планирането на необходимите човешки ресурси във всяка една социална услуга, обхваща бъдещото обезпечаване с необходимия брой и вид специалисти, предвид на спецификата на вида услуги и целевата група, към която е насочена подкрепата. Ключово е постигането на достатъчно ресурси от специалисти за посрещане и на най-специфичните потребности на населението и особено на най-уязвимите от тях.

Към момента на извършването на анализа по утвърдените щатни разписания в предоставяните социални услуги в община Крумовград, няма незаети длъжности. По видове услуги щатните разписания са както следва:

- Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания № 1-7,25 щатни бройки;
- Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания № 2-7,25 щатни бройки;
- Център за обществена подкрепа – 6,5 щатни бройки;
- Дом за стари хора – Крумовград – 24 щатни бройки;

Към момента на извършването на анализа общият брой на служителите извършващи дейности по предоставяне на социални услуги е 45.

След декомпозиране на съществуващите социални услуги в община Крумовград по приложение №6 (трансформиране на социалните услуги) и въз основа на определените минимални изисквания в стандартите за качество на социалните услуги,

касаещи броя и квалификацията на необходимите служители, прогнозният общ брой на необходимите служители в социалните услуги е 43.

В утвърденото длъжностното щатно разписание на Дом за стари хора/Резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания ще се наложи изменение с оглед на оптимално функциониране на социалната услуга и постигане на съответствие с изискванията на НКСУ за броя на служителите.

Община Крумовград гарантира, че при разкриване на услуги – общодостъпни и резидентни ще се осигури необходимия специализиран и общ персонал.

7. Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги

Социални услуги в община Крумовград и трансформирането им по ЗСУ:

Трансформиране на съществуващите социални и интегрирани здравно-социални услуги (ИЗС) услуги в община Крумовград, област Кърджали		
Наименование на социалната и/или ИЗС услуга	Съществуващ брой места	
Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания 1	8	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ	Брой места, изчислени на база % предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална услуга	%
резидентна грижа за деца	8	100
информирание и консултиране (специализирано)	1	15
Застъпничество и посредничество	0	5
Обучение за придобиване на умения	1	10
Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания 2	8	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ	Брой места, изчислени на база % предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална услуга	%
резидентна грижа за деца	8	100
информирание и консултиране (специализирано)	1	15

Застъпничество и посредничество	0	5
Обучение за придобиване на умения	1	10
Център за обществена подкрепа	30	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ	Брой места, изчислени на база % предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална или ИЗС услуга	%
информирание и консултиране (специализирано)	6	20
застъпничество и посредничество	9	30
терапия и рехабилитация	8	25
обучение за придобиване на умения	9	30
Дом за стари хора	50	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ	Брой места, изчислени на база % предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална или ИЗС услуга	%
резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания	50	100 %
информирание и консултиране (специализирано)	5	10
Социална услуга „Асистентска подкрепа“	67	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ	Брой места, изчислени на база % предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална услуга	%
Социална услуга „Асистентска подкрепа“	67	100

Данни за максималния брой потребители, генерирани в шийт Карта на Приложение № 5 за община Крумовград:

№	Допустим максимален брой на потребителите по критериите	
	Дейност по чл. 15 от ЗСУ	Максимален брой потребители
1	информирание и консултиране (специализирана)	27
2	застъпничество и посредничество	20

3	терапия и рехабилитация	35
4	обучение за придобиване на умения	25
5	подкрепа за придобиване на трудови умения	12
6	дневна грижа за деца с трайни увреждания	11
7	дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания	37
8	резидентна грижа за деца без увреждания	3
9	резидентна грижа за деца с трайни увреждания	3
10	резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства	27
11	резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения	15
12	резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания	43
13	резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция	5
14	резидентна грижа за пълнолетни лица със сетивни увреждания	3
15	резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания	25
16	здравно-социални услуги за резидентна грижа за деца с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи са:	1
17	здравно-социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи	5
18	здравно-социални услуги за резидентна грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи с	5
19	осигуряване на подслон за бездомни лица	1
20	осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация	2
21	осигуряване на подслон за деца, пострадали от домашно насилие и деца, жертви на трафик	2
22	осигуряване на подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие и лица жертви на трафик	2

Справка на социалните услуги, които се предоставят в община Крумовград и допустимия брой потребители след анализиране на критериите, посочени в глава втора от Наредбата за планиране на социалните услуги:

Социална услуга по чл. 15 от ЗСУ	Общ брой на наличните места	Допустим максимален брой потребители/места	Действия на община Крумовград
информирание и консултиране (специализирана)	13	27	Възможно увеличаване на броя места до посочения минимален размер в Наредбата за качеството на социалните услуги
застъпничество и посредничество	9	20	Не предприема действия
терапия и рехабилитация	8	35	Възможно увеличаване на броя места до посочения минимален размер в

			Наредбата за качеството на социалните услуги
обучение за придобиване на умения	11	25	Възможно увеличаване на броя места до посочения минимален размер в Наредбата за качеството на социалните услуги
подкрепа за придобиване на трудови умения	0	12	Възможно разкриване на нови услуги
дневна грижа за деца с трайни увреждания	0	11	Възможно разкриване на нови услуги
дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания	0	37	Възможно разкриване на нови услуги
резидентна грижа за деца без увреждания	16	3	Не предприема действия
резидентна грижа за деца с трайни увреждания	0	3	Не предприема действия
резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства	0	27	Възможно разкриване на нови услуги
резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения	0	15	Възможно разкриване на нови услуги
резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания	0	43	Възможно разкриване на нови услуги
резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция	0	5	Не предприема действия
резидентна грижа за пълнолетни лица със сетивни увреждания	0	3	Не предприема действия
резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания	50	25	Не предприема действия
здравно-социални услуги за резидентна грижа за деца с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи	0	1	Не предприема действия
здравно-социални услуги за резидентна	0	5	Не предприема действия

грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи			
здравно-социални услуги за резидентна грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи	0	5	Не предприема действия
осигуряване на подслон за бездомни лица	0	1	Не предприема действия
осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация	0	2	Не предприема действия
осигуряване на подслон за деца, пострадали от домашно насилие и деца, жертви на трафик	0	2	Не предприема действия
осигуряване на подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие и лица жертви на трафик	0	2	Не предприема действия

8. Изводи

Социалната политика на Община Крумовград е една от приоритетните дейности на местното управление. Основна цел на местната власт е да създаде условия и да осигури достъпни и качествени социални услуги за широк кръг потребители, както и да утвърди общинската социална политика като ефективна система от социални услуги, която поставя в своя център потребителя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равендостъп и непрекъснато подобрява своето качество.

Предоставяните социални услуги на територията на Община Крумовград са в отговор на установени потребности. Чрез тях се осигурява повишаване качеството на живот на потребителите и техните семейства и се създават условия за пълноценно участие в обществения живот на хората в неравностойно положение и в риск от социално изключване.

Социалните услуги, предоставяни в Община Крумовград, са насочени към подпомагане и разширяване възможностите на потребителите да водят самостоятелен начин на живот и са свързани със задоволяване на определени жизнени потребности на

лица и семейства, които поради здравословни, възрастови и други причини не могат сами или с помощта на своите близки да ги осъществяват.

С цел подобряване професионалните умения на специалистите в социалната сфера, община Крумовград осигурява обучения, възможности за квалификации, обмяна на опит и добри практики.

Основните приоритети на общинската политика в сферата на социалните услуги са:

- Подобряване качеството на живот на възрастните хора и лицата в неравностойно положение, чрез предоставяне на качествени и ефективни социални услуги;
- Осигуряване на равен достъп до социални услуги;
- Създаване на условия за социално включване и провеждане на активен живот на възрастните хора и лицата с увреждания;
- Обхващане на всички уязвими социални групи и предлагане на адекватен отговор на техните потребности;
- Превенция и подкрепа за децата в риск и техните семейства;
- Подобряване професионалните умения на специалистите в социалната сфера, чрез обучения, квалификации, обмяна на опит и добри практики;
- Разкриване на нови социални услуги на база установени потребности.

Изключителен принос за Община Крумовград е, че не се разчита единствено на европейско финансиране, а и на местни и национални средства за развитие и управление на нови социални услуги. Със средства от общинския бюджет на територията на общината функционира Център за временно настаняване за осигуряване на подслон на бездомни лица. С финансиране от общинския бюджет през 2022 година бяха осигурени лични асистенти на лица в невъзможност за самообслужване, които не попадат в обхвата на личната помощ и социалната услуга „Асистентска подкрепа“.

Основен фокус в дейността Общината е организацията по предоставянето на професионални социални и интегрирани услуги за най-уязвимите групи - деца и възрастни хора с грижа в семейна среда. Дава се възможност на възрастните хора да получат подкрепа в семейна среда, чрез различни видове специалисти – лични асистенти, медицински сестри, рехабилитатори, психолози и др.

След анализиране между налични социални услуги и данните за максимален брой на потребителите на социалните услуги, за които ще се осигури изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, по видове социални услуги, могат да се изведат следните изводи за община Крумовград:

- **Възможност за увеличаване на броя на местата на действащи социалните услуги:**
  - **Информирание и консултиране:**
    - общ брой на наличните места 13;
    - допустим максимален брой потребители/места 27.
  - **Застъпничество и посредничество:**
    - общ брой на наличните места 9;
    - допустим максимален брой потребители/места 20.
  - **Терапия и рехабилитация:**
    - общ брой на наличните места 8;

- допустим максимален брой потребители/места 35.

- **Обучение за придобиване на умения:**

- общ брой на наличните места 11;

- допустим максимален брой потребители/места 25.

- **Социалната услуга „Асистентска подкрепа“** - За община Крумовград осигуреният брой субсидирани потребители е 67. Към месец септември 2022 г. броя на чакащите достигна до 82 лица в невъзможност за самообсужване, което беше показател за разширяване на услугата на по-голям брой лица от целевата група. С Решение № 617 от протокол № 39 от 28.10.2022 г. на Общински съвет Крумовград беше увеличена числеността на персонала в дейност „Асистентска подкрепа“ с 21 щатни бройки, считано от 01.11.2022 г. Към месец декември 2022 г. социалната услуга работи с 52 % повече над осигурения брой субсидирани потребители.

Съгласно критериите за определянето в Националната карта на социалните услуги максимален брой на потребителите на социалната услуга асистентска подкрепа, посочени в чл. 35 от Наредбата за планирането на социалните услуги, за община Крумовград е 120.

- общ брой на субсидираните потребители 67;

- допустим максимален брой потребители 120.

➤ **Възможност за разкриване на нови социални услуги, съобразно изведените нужди в община Крумовград, които да бъдат включени в Националната карта на социалните услуги :**

- подкрепа за придобиване на трудови умения;

- дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания;

- резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства;

- резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения;

- резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания.

Няма създадени социални услуги на територията на общината, за които към момента е изчерпана необходимостта от тяхното предоставяне, съобразно изведените нужди.

Настоящият анализ е документ, който отразява особеностите, значимите проблеми и приоритетните направления в социалната сфера.

Анализът на потребностите и предложението за планиране на социалните услуги на общинско и областно ниво е необходимо да отговарят адекватно на обществените потребности, както и да има възможност за правилно планиране, съобразено с динамиката на настъпващите промени и не на последно място да се поддържа системна устойчивост.

Обществените потребности са водещо основание за съществуването и прилагането на Националната карта на социалните услуги, като управленски инструмент, насочен към задоволяване на действителните нужди на населението от социална подкрепа.

Ефективното междусекторно сътрудничество ще допринесе за устойчивост на изградената оптимална мрежа от социални услуги в страната и в частност в област Кърджали, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи.

Междубщинското сътрудничество може най-общо да се дефинира като взаимоотношение, основано на взаимно доверие и разбирателство между местните власти на две или повече общини за реализацията на конкретен проект, инициатива или за предлагане на конкретна услуга от взаимен интерес при запазване на местните приоритети.

Анализът на потребностите е отворен документ и може да се допълва, изменя и актуализира след обсъждането на областно ниво, организирано от Областна администрация - Кърджали.

Община Крумовград се задължава да изготви Предложение за планиране на социални услуги на общинско и областно ниво, които да бъдат включени в Националната карта на социалните услуги.

9. Приложения

Приложение № 1

Приложение № 2

Приложение № 3

Приложение № 4

Приложение № 5

Приложение № 6